

Motion till riksdagen 2005/06:L254

av Erik Ullenhag (fp)

Namnlagen

Sammanfattning

Namnlagen är ett exempel på när detaljregleringen av människors liv gått som längst i Sverige. Ett exempel är att par som väljer att ha vad som i dagligt tal kallas "dubbelnamn" inte kan ge sina barn samma dubbelnamn. Än absurdare framstår dagens lagstiftning i de fall då föräldrarna gift sig efter ett första barns födelse, tagit dubbelnamn samt gett första barnet dubbelnamn och upptäcker när de får ett barn till att det yngre syskonet saknar laglig möjlighet att få samma namn som övriga familjen. Mot den bakgrunden föreslås i motionen att namnlagen ska ändras.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att namnlagen skall ändras så att föräldrar som bär s.k. dubbelnamn även skall kunna ge sina barn samma namn.

Ökad vilja att behålla kopplingen till sitt tidigare efternamn

I takt med att människor gifter sig allt senare blir det allt vanligare att bägge parterna i ett förhållande på något sätt vill behålla sitt efternamn. Utvecklingen är naturlig mot bakgrund av att människor i dag ofta är mer etablerade i yrkeslivet med sina namn när frågan om äktenskap eller barn blir aktuell än tidigare. Många vill både behålla sitt eget namn och markera en samhörighet med den person de gifter sig med.

Den vanliga lösningen brukar vara vad som i vanligt tal kallas dubbelnamn. I namnlagens (1982:670) mening finns dock inte beteckningen dubbelnamn utan en person kan använda sitt tidigare eller makens efternamn som mellannamn. Förutsättningen för att en vuxen person ska kunna anta ett mel-

Fel! Okänt namn på

lannamn är enligt 24 § namnlagen att den enskilde antingen tidigare burit mellannamnet som efternamn eller att hennes eller hans make bär namnet som efternamn. Så långt gott och väl, problem med dagens lagstiftning uppstår dock när ett par som bär på olika efternamn får barn. När tre i familjen heter en sak tvingar lagen den fjärde att heta något annat.

De absurda effekterna av dagens namnlag illustreras enkelt med ett exempel. När Malm och Avci får barn tillsammans kommer de överens om att barnet ska heta Malm Avci för att skapa vad de ser som ett dubbelnamn och därmed betona kopplingen till de båda föräldrarna. De har i namnlagens mening gett barnet mellannamnet Malm och efternamnet Avci. När paret sedermera gifter sig tycker de att det är rimligt att hela familjen ska ha samma namn varför även makarna tar namnet Malm Avci.

Det går något år och paret får ytterligare ett barn som de självklart anser bör bära samma namn som sitt syskon. Men den absurda situationen uppstår då att namnlagens konstruktion gör det omöjligt för föräldrarna att ge det nyfödda barnet namnet Malm Avci. Förklaringen till att så är fallet är att 25 § namnlagen enbart öppnar upp för ett barn att ha ett mellannamn som bärs av den ena föräldern som efternamn. I exemplet som här beskrivits heter ju ingen av föräldrarna längre efternamnet Malm varför det yngre syskonet inte kan bära namnet Malm Avci vilket den övriga familjen gör.

Det går tyvärr att visa på verkliga exempel på andra situationer när barnet inte kan bära samma ”dubbelnamn” som sina föräldrar; exempelvis om paret i exemplet redan innan första barnets födelse hade tagit namnet Malm Avci så hade inte heller det första barnet kunnat få samma namn som sina föräldrar.

Ändra namnlagen

Sverige är på många sätt genomreglerat in i minsta detalj. En del av de detaljregleringar vi har är smått absurda och till de allra värsta exemplen hör vissa konsekvenser av namnlagen. För många människor ställer dagens konstruktion av namnlagen till rejäla bekymmer. Det går ju inte att kombinera den högst rimliga önskan för föräldrarna att behålla en koppling till sitt tidigare efternamn och samtidigt se till att hela familjen har samma namn. Regeringen borde snarast se till att en lagändring kommer till stånd som möjliggör för en hel familj att ha samma s.k. dubbelnamn.

Stockholm den 28 september 2005

Erik Ullenhag (fp)